

NACRX006D4JJ

Dne: 22.12.2025 | Č.j.: NA- 1683-4/08-2025
Vaše č. j.:

| Vyřizuje/tel.: Nimrichtrová / 974 847 111

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO:	Bristol, Velká Británie
ÚČEL CESTY:	Účast na výroční konferenci ARA (Archives and Records Association UK and Ireland 2025)
ÚČASTNÍCI CESTY:	Mgr. Pavlína Nimrichtrová
ZPRÁVU PODÁVÁ:	Mgr. Pavlína Nimrichtrová
NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE:	Archives and Records Association UK and Ireland
TRVÁNÍ CESTY:	26. – 29./30. srpna 2025
DATUM VYHOTOVENÍ:	30. 9. 2025

SCHVALUJE: **PhDr. Ing. Milan Vojáček, Ph.D.**, ředitel Národního archivu
podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

ČÁST VŠEOBECNÁ:

Cesta tam – dne 26. 8. 2025, přímým letem z Prahy do Bristolu (12:30 – 13:40). Ubytování bylo zajištěno v rámci účasti na konferenci, v Delta Hotelu by Marriott Bristol City Centre, kde se také celá konference konala.

Konání konference: 27.8., 10:00 – 29. 8., 15:20

Cesta zpět – dne 29.8. odlet z Bristolu, s přestupem v Amsterdamu (17:30 – 22:35). Bohužel se první spoj z Bristolu opozdil, přilet do Prahy byl až následující den ráno, 30. 8. v 9:00.

ČÁST ODBORNÁ:

Výroční konference Asociace archivů a správy dokumentů Spojeného království a Irska (ARA) se letos zástupce Národního archivu zúčastnil poprvé a jednalo se o bezesporu inspirativní událost. V podstatě jde o obdobu české celostátní archivní konference, která je však pojata jak odborným zaměřením, tak i díky geografickému, historickému a politickému kontextu Velké Británie, poněkud širěji. Účastní se nejen samotní archiváři, konzervátoři, odborníci na vzdělávání v oblasti archivnictví a další specialisté úzce spojení s archivními činnostmi. Plnohodnotnou účast zde mají rovněž i správci dokumentů („records managers“) a dále také specialisté v oblasti informačního managementu. Tzn. všichni, kdo se ve výsledku společně podílejí na tvorbě a správě dokumentů, informací, přispívají k tvorbě archiválií a obsahu archivů v podobě tvorby archivních souborů, sbírek, fondů, tvorby metadat, a tím ovlivňují i archivní zpracování a zpřístupnění. Zástupci reprezentovali lokality z celého světa, včetně Singapuru, Číny, Kanady, Jihoafrické republiky, Austrálie.

Ústředním tématem bylo „**Next Generation: Innovation and Imagination in Recordkeeping**“, tedy inovace, technologie a představitost jako nástroje pro budoucí rozvoj archivnictví a uchovávání dokumentů.

Program probíhal, obdobně jako v ČR, paralelně ve čtyřech odborných sekcích (A až D), což ale mělo za následek, že česká zástupkyně se na místě mohla zúčastnit vždy pouze jediné sekce. Vzhledem k profesnímu zaměření byla zvolena sekce A, s mottem Umělá inteligence a inovace v archivech. Ostatní sekce nabízely následující okruhy: **sekce B (Konzervace a fyzická ochrana archiválií)**, **sekce C (Etika)**, inkluze a práce s komunitami a **sekce D (Odborné vzdělávání a profesní rozvoj)**.

V průběhu celé konference byla pro všechny účastníky přístupná mobilní aplikace EventApp od EventsAir, v níž v době krátce před a během konference byly po ruce kromě programu, s možností vyznačit si „oblíbené“ příspěvky, také kontakty na přítomné účastníky s možností zaslat zprávu a vytvořit si kontakt, nástroj pro tvorbu poznámek k jednotlivým příspěvkům s možností exportu a pochopitelně i veškeré organizační informace, včetně toho, že organizátoři mohli touto cestou účastníkům zasílat aktuální upozornění nebo notifikace.

Zajímavým prvkem konference byly též keynote konference, které se do světa archivů a spisoven snažily vnést celospolečenský rozměr se zcela neotřelými prvky. Jednalo se zejména o úvodní silně motivační a hodnotově zaměřenou přednášku „UnClusion – a keynote designed not for comfort but for courage“, (lze parafrázovat jako „(Ne)inkluzivita – přednáška, která nemá přinášet pohodlí, ale odvahu“, předvedenou inovátorem „Disruptor-In-Chief“ Julzem Davisem, jež měla „vyzvat k odvaze a k uvažování o tom, koho a jak archivy zahrnují nebo vylučují“. Neméně inspirativní byla i keynote třetího dne s názvem Archives for All! A Multisensory Approach to Archive Collections., („Archivy pro všechny! Multisenzorický přístup k archivním sbírkám“), jež představila inkluzivní přístup k prezentaci a zpřístupnění archivních fondů lidem s různými typy postižení nebo specifickými potřebami. Tým z Rix Inclusive Research (University of East London) demonstroval, jak lze archivní materiály zpřístupnit prostřednictvím multisenzorických metod, tedy nejen vizuálně, ale i

prostřednictvím zvuku, hmatových prvků a digitálních interaktivních nástrojů. Hlavním poselstvím bylo, že archivy mají být otevřené všem, nejen odborníkům či akademikům. Prezentace kombinovala přístup „user-led design“ (spoluvytváření obsahu s uživateli) a digitální technologie, které umožňují zapojení osob s mentálním, zrakovým či sluchovým postižením do práce s kulturním dědictvím.

V rámci programu zaměřeného na sekci A, **Umělá inteligence a inovace v archivech** (Artificial Intelligence (AI) and Innovation in Archives), zazněly následující příspěvky.

Safeguards for Facing AI Challenges – Reimagining How to Apply Foundational Recordkeeping Principles (*Opatření pro zvládání výzev AI – jak nově uplatnit základní zásady správy dokumentů*), sekce A1, přednášející: Margaret Hermes Meyer, ARMA International (profesní asociace pro records/information management. Prezentace ukázala, jak čelit výzvám spojeným s umělou inteligencí pomocí osvědčených rámců ARMA, obecně přijatých principů správy dokumentů (Generally Accepted Recordkeeping Principles) a implementačního modelu správy informací 2.1 (Information Governance Implementation Model IGIM 2.1). Formou workshopu bylo demonstrováno, jak mapovat principy a prvky IGIM 2.1 na konkrétní řešení, identifikovat rizika v dnešní informační krajině a navrhnout opatření pro jejich zmírnění ve správě dokumentů a dat.

Just because we can doesn't mean we should: Prototyping Machine Learning Tools to Monitor and Assess Research Data (*Jen proto, že to dokážeme, ještě neznamená, že bychom měli: vývoj nástrojů strojového učení pro sledování a hodnocení výzkumných dat*), sekce A2, přednášejícími byli Dr. Jade Godsall, Dr. Kirsty Merrett a Christopher Warren. Tým z Univerzity v Bristolu představil pilotní projekt v rámci britské sítě UK Reproducibility Network, který zkoumá možnosti využití strojového učení k automatickému vyhodnocování otevřenosti vědeckých dat. Výzkum ukázal, že kvůli nejednotné terminologii a rozdílné struktuře metadat nelze algoritmy spolehlivě použít pro interpretaci („data availability statements“). Prezentace vyústila v doporučení posílit standardizaci datového popisu a terminologie a zachování lidského dohledu nad automatizovanými nástroji. Hlavní myšlenkou bylo, že technologický pokrok musí být doprovázen etickou a odbornou reflexí.

Interfacing Information Governance with the Ethical Agenda (*Propojení správy informací s etickou agendou*), sekce A2, přednášející Reynold Leming ze společnosti Informu Solutions Ltd. (Spojené království). Zaměřil se na propojení správy informací s principy etiky, společenské odpovědnosti a udržitelnosti. Přednášející představil rámec pro vyvažování cílů organizace s odpovědností vůči uživatelům i životnímu prostředí. Diskutována byla témata jako digitální dekarbonizace, „dark data“, kybernetická bezpečnost, ochrana soukromí a etické posuzování dopadů umělé inteligence. Zmíněny byly také praktické nástroje – hodnocení rizik, compliance registry a indikátory ESG (tzn. v oblasti Environmentální (E) – životní prostředí, Social (S) – sociální, Governance (G)). Příspěvek zdůraznil, že etické aspekty práce s informacemi musejí být integrální součástí strategického řízení a nikoli dodatečným prvkem.

In Our Element: Creativity in the Archives (*V našem elementu: kreativita v archivech*) přednášející Louise Ray, archivní konzultantka (Spojené království) upozornila na význam kreativity v práci archiváře i v širším institucionálním kontextu. Autorka čerpala ze své zkušenosti s archivem Sira Kena Robinsona, známého zastánce tvořivosti ve vzdělávání a kultuře. Na jeho myšlenkách demonstrovala, jak lze principy kreativity a představivosti přenést do archivní praxe. Tzn. do způsobu popisu fondů, komunikace s uživateli i rozvoje archivních služeb. Prezentace zdůraznila, že kreativita není v rozporu s profesionalitou, ale je jejím nezbytným doplňkem, a že inovace v oblasti archivnictví musí vycházet z lidské tvořivosti stejně jako z technologického pokroku.

The Glass Plates Project: Increasing Access to Archive Collections Using Artificial Intelligence and Machine Learning (*Projekt „Skleněné desky“: využití AI a strojového učení pro zpřístupnění archivních sbírek*), sekce A3, přednášející Jen Grasso, University of Brighton Design Archives (Spojené království). Projekt „Skleněné desky“ řešil zpřístupnění rozsáhlé sbírky více než 11 000 skleněných negativů z Design Council Archive. Pomocí nástrojů AI a ML byla vytvořena metoda pro automatické rozpoznávání a propojování obrazových dat s historickými záznamy (obsahující údaje o výrobcích, autorských právech a kategoriích). Výsledkem je nový způsob vyhledávání a identifikace položek, který umožňuje efektivně zpřístupnit donedávna nevyužívaný fond. Projekt

zároveň ukázal, jak AI může rozšířit přístup uživatelů k velkým a nezkatalogizovaným archivním souborům a podpořit reprezentativnost a inkluzivitu archivních dat.

Innovations in Record Management and Publicity at the National Archives of Singapore

(*Inovace ve spisové službě v Národním archivu Singapuru*) přednesl Joshua Kwah, National Archives of Singapore (Singapur), který posluchače seznámil s projektem Národního archivu Singapuru zaměřený na využití AI pro klasifikaci dokumentů a výběr archiválií, v rámci pilotního projektu uskutečněného ve spolupráci s vládní agenturou GovTech.

Innovating Access: AI Solutions for Preserving and Unlocking Archival Heritage (*Inovace přístupu: AI řešení pro uchování a zpřístupnění archivního dědictví*), přednášejícího Markus Stauffiger, Archipanon AG (Švýcarsko) přiblížil praktické využití umělé inteligence pro rozšiřování přístupu k archivním sbírkám a pro jejich dlouhodobou ochranu. Na příkladech spolupráce s národními archivy prezentoval využití vizuálního vyhledávání a automatické extrakce informací s využitím OCR, HTR, extrakce textu z historických analogových předloh, tabulek, dále přístupy pokročilého vyhledávání. Hlavním cílem bylo ukázat, že AI může archivářům usnadnit práci a zvýšit dostupnost dat, pokud je implementována s důrazem na transparentnost, etiku a kontrolu kvality.

Další sekci A4 uvedlo téma The Future of Records Management with AI Tools (*Budoucnost správy záznamů s využitím nástrojů umělé inteligence*) přednášejících Jacqueline Stockwell a Andrea McIntosh, Leadership Through Data (Spojené království), které demonstrovaly implementaci AI v komerčních prostředích, zejména v ekosystému Microsoft 365 a zároveň upozornily na etická a právní rizika spojená s automatizovaným zpracováním dat. Prezentace zdůraznila nutnost zachovat rovnováhu mezi efektivitou, bezpečností a lidskou kontrolou a vybídla archiváře, aby se aktivně podíleli na tvorbě politik pro odpovědné využívání AI.

Česká zástupkyně Pavlína Nimrichtrová z Národního archivu **posluchače seznámila v příspěvku Record Management and Digital Archiving in the National Digital Archives in the Czech Republic** (*Správa dokumentů – spisová služba a digitální archivace v Národním digitálním archivu České republiky*) se zkušenostmi z provozu Národního digitálního archivu, využívání Národního archivního portálu a dále představila plánované rozšíření v rámci projektu NDA II, které zahrnuje implementaci nástrojů umělé inteligence pro automatické vytváření metadat, rozpoznávání textu (OCR, HTR), rozpoznávání řeči a překlad.

Perceptions of Records Officials and Nurses in Selected Tshwane Public Hospitals Towards AI Technology Systems in Managing Records (*Postoje pracovníků správy záznamů a zdravotních sester ve vybraných veřejných nemocnicích města Tshwane k využívání systémů umělé inteligence při správě záznamů*) přednesl prof. Lefose Makgahlelazi z univerzity v Limpopo (Jihoafrická republika), který shrnul výsledky výzkumu zaměřeného na vnímání a přijímání technologií umělé inteligence mezi zaměstnanci zdravotnických zařízení. Cílem bylo zjistit, zda jsou pracovníci připraveni přijmout AI jako nástroj pro správu zdravotnické dokumentace. Výzkum ukázal, že většina respondentů si uvědomuje potenciál AI pro zvýšení efektivity a přesnosti záznamů, avšak zároveň vyjadřuje obavy z etických rizik, ztráty kontroly nad daty a nedostatku odpovídajícího školení. Doporučení směřovalo k postupné implementaci AI systémů s důrazem na vzdělávání a etickou kulturu v organizaci.

Další prezentace Kit Versus Culture: Using Preserve365 to Shape the Royal College of Nursing's Digital Archiving Future (*Technologie versus kultura: využití Preserve365 pro formování digitální archivace v Královské koleji ošetrovatelství*) v sekci A5, autorů Joshua Nelson, Emily Edwards, Royal College of Nursing (UK), popsala zásadní změnu v digitální archivaci Royal College of Nursing kterou umožnilo nasazení systému Preserve365 (produkt firmy Preservica), jež pracuje na principu automatických přenosů dokumentů ze SharePointu (běžně ve VB používaný jako systém pro správu dokumentů, ekvivalent českých elektronických systémů spisové služby) přímo do digitálního archivu. Autoři popsali, jak tento krok uvedli do praxe v celé organizaci působící ve 14 lokalitách, napříč čtyřmi zeměmi Spojeného království. Zkušenosti ukázaly napětí mezi technologickým pokrokem a kulturními překážkami („culture“), tedy mezi novými nástroji a odolností zaměstnanců vůči změnám. Prezentace zdůraznila, že úspěšné zavádění technologií vyžaduje nejen technické řešení, ale i rozvoj pozitivní kultury správy dokumentů a spolupráce v rámci organizace.

V příspěvku **From Policy to Practice: Advancing Digital Preservation at the National Library of Ireland** (*Od politiky k praxi: rozvoj digitální ochrany v Národní knihovně Irska*) přednášející Leona Fearon z Irské národní knihovny shrnula zkušenosti Národní knihovny Irska dva roky po zavedení první strategie digitálního uchovávání, jejímž cílem je zachovat a zpřístupnit digitální dědictví země. Politika se opírá o deset zásad, které zdůrazňují potřebu standardizace, kvalifikovaného personálu, aktivní práce s dárci digitálních dat a soustavného zvyšování schopností v oblasti digitální ochrany. L. Fearon představila nově vytvořený tým *Digital Preservation and Repository Services (DPRS)* a popsala praktické kroky vedoucí k implementaci zásad politiky. Zmínila využití modelů zralosti (např. Rapid Assessment Model od Digital Preservation Coalition, dostupný z <https://www.dpconline.org/digipres/implement-digipres/dpc-ram>) a plány na zavedení nového systému pro digitální ochranu. Dále ukázala příklady využití nástrojů.

Přednášející Michelle Owen (Manchester Archives and Local Studies) a Jan Hicks (Oldham Archives) připravili příspěvek **Practical Digital Preservation in Greater Manchester** (*Praktická digitální ochrana v oblasti Greater Manchester*). V něm představili projekt "GM Digital Kits", financovaný z grantu Národního archivu (*The National Archives Resilience Grant*), který umožnil deseti městským archivním službám regionu Greater Manchester podniknout první kroky k digitální archivaci. Vytvořili dva přenosné „digitální kity“, tzn. sady zařízení obsahující notebook s nainstalovaným software pro testování procesů ingestu a správy digitálních souborů. Tyto kity/sady putovaly mezi zúčastněnými archivy, aby si každý tým mohl prakticky osvojit teoretické principy digitální ochrany. Prezentace shrnula zkušenosti účastníků, zvýšení jejich sebevědomí při práci s digitálními dokumenty a posílení argumentace vůči stakeholderům. Hlavním poselstvím bylo, že „je lepší udělat malý krok než žádný“. Příspěvek byl zajímavý pro porovnání situace s českým prostředím, kde pro tyto účely slouží kompletní infrastruktura Národního digitálního archivu, kterou mohou využívat všechny archivy v ČR a nemusí samostatně hledat vlastní postupy trvalého uchovávání digitálního dědictví.

Blok A6 vyplnil workshop **Participatory harm auditing of generative AI in cataloguing and description** (*Participativní audit škodlivých dopadů generativní umělé inteligence při katalogizaci a popisu archiválií*). Dr. Zoe Bartliff a Dr. Yunhyong Kim, University of Glasgow (UK) se zaměřili na aktuální otázku využívání generativní umělé inteligence v prostředí archivů a správy dokumentů. Autoři vycházeli z vlastního výzkumného projektu, který vyvinul metodologii auditu kvality výstupů generativní AI, určenou k tomu, aby archivní a informační profesionálové mohli kriticky a konzistentně posuzovat spolehlivost a vhodnost výstupů těchto nástrojů v různých kontextech – například při popisu, katalogizaci nebo vytváření metadat. Prezentace vyzdvihla, že ačkoli se v praxi objevuje stále více příkladů úspěšného využití AI, širší nasazení brzdí obavy z etických a praktických aspektů, především z neprůhlednosti procesů trénování a generování výstupů. Tyto faktory ztěžují profesionálům důvěru v integritu výsledků. Účastníci workshopu si mohli metodologii vyzkoušet a poskytnout zpětnou vazbu k jejímu dalšímu vývoji, čímž přispěli ke spolunavrhování nástroje, který by měl umožnit odpovědné začleňování AI technologií do práce s kulturním dědictvím.

Odpolední sekce A7 patřila workshopu, tentokrát z dílny kanadské University Britské Kolumbie a prof. Victorie Lemieux, s názvem **Protecting Privacy in Digital Records: A Decentralized Digital Solution Architecture and Design for AI-enabled Archival Reference and Access** (*Ochrana soukromí v digitálních dokumentech: decentralizovaná digitální architektura a návrh pro AI-podporované vyhledávání a přístup v archivech*). Paní profesorka představila projekt **ClioX**, nový decentralizovaný systém pro zajištění bezpečného přístupu a zpracování citlivých archivních dat výzkumníky z oblasti archivnictví a digitálních humanitních věd. ClioX řeší klíčovou otázku *Jak lze využít technologie pro posílení ochrany soukromí (Privacy Enhancing Technologies – PETs), jako je výpočet nad daty, datové prostory, federované strojové učení, bezpečný multiparty výpočet a vzdálená analýza, k umožnění přístupu k citlivým archivním dokumentům bez kompromitace soukromí?* Systém umožňuje badatelům provádět analýzy (např. exploratorní datovou analýzu, shlukování, modelování témat nebo analýzu sentimentu) přímo v archivních „datových prostorech“, aniž by data opustila správu archivu. Výsledkem jsou pouze agregované výstupy, čímž se zachovává kontrola nad daty i ochrana osobních údajů.

Poslední den zahájila sekce A8 a **Analogue and Digital Technologies: The Best of Both Worlds in Preserving Orphan Microforms at the National Archives of Zimbabwe** (*Analogové a digitální*

technologie: to nejlepší z obou světů při ochraně osiřelých mikrofilmů v Národním archivu Zimbabwe).

Dr. Amos Bishi, Harare Polytechnic (Zimbabwe) zde upozornil na případovou studii, která se zabývá problematikou zachování tzv. osiřelých mikrofilmů, které již nemají odpovídající čtecí zařízení ani zajištěnou dlouhodobou stabilitu. Dr. Bishi analyzoval proces jejich digitalizace a repackagingu, tedy převedení do nových digitálních formátů, aby bylo možné zajistit jejich přístupnost i uchování. Výzkum, založený na rozhovorech, pozorování a analýze dokumentů, ukázal, že digitalizace výrazně zvyšuje dostupnost a ochranu těchto materiálů, ale archiváři a knihovníci často postrádají potřebné technologické dovednosti. Studie doporučila kombinaci **analogových a digitálních přístupů** pro zachování, konverzi a správu mikrofilmů, doplněnou o **školení odborného personálu** a využívání standardizovaného softwaru pro digitální ochranu.

Fiona Bourne z Archivu Královské koleje ošetřovatelství (Royal College of Nursing Archive, UK) přednesla příspěvek **Record Surveys: a Classic Concept for the Future** (*Průzkumy záznamů: klasický koncept pro budoucnost*). Přednáška připomněla význam tradičních průzkumů záznamů (record surveys) i v době digitální transformace. Tým archivářů z Královské koleje ošetřovatelství čelil v posledních letech nečekaným digitalizačním projektům, které zásadně změnily podobu sbírek i přístup k jejich správě. Bourne zdůraznila, že systematické průzkumy záznamů zůstávají nezbytným nástrojem pro identifikaci a pochopení současných digitálních fondů, zejména při sběru nových typů digitálních materiálů. Prezentace nabídla praktické postřehy, jak lze tento tradiční metodický přístup adaptovat pro potřeby digitálního archivnictví a integrovat ho do každodenní praxe institucí, které spravují převážně digitální obsah.

Transformační projekty na Universitě v Newcastle přiblížila Valentina Flex s **Challenging Legacy: Embracing Digital Scholarship for Global Futures** (*Zpochybnění dědictví: přijetí digitálního bádání pro globální budoucnost*). Prezentace představila, zaměřené na práci s archivem Gertrude Bell, zapsaným v registru UNESCO *Memory of the World*. Tento archiv byl využit jako testovací prostředí pro rozvoj digitálního bádání a zapojování uživatelů do interpretace kulturního dědictví. Autorka přiblížila tři klíčové iniciativy: *Gertrude Bell and the Kingdom of Iraq at 100*, *Evolving Hands* a *Beyond the Margins*, které zkoumají, jak lze pomocí vylepšených metadat, rozšířených digitálních zdrojů a nových technologií (např. IIIF, HTR, TEI a GIS) zvýšit rovnost přístupu k archivům s koloniálním obsahem a problematikým dědictvím. Prezentace zdůraznila význam interdisciplinární spolupráce mezi archiváři, výzkumníky a odborníky na vývoj softwaru při tvorbě vizualizací a interaktivních vstupních bodů k datům. V. Flex zdůraznila, že nové technologie mohou podpořit otevřenější a kritičtější přístup k historickým materiálům a napomoci přetváření archivů v dynamické, inkluzivní prostředí.

Název příspěvku **Fashioning Chinese History: Chinese Fashion Archives in the Twenty-First Century** (*Utváření čínské historie: módní archivy v Číně v 21. století*) vychází z disertační práce Přednášející dr. Mo Shi z čínského Asia Archive Foundation. Zaměřuje se na otázky: *Co znamená módní archiv v Číně?* a *Jak čínští módní profesionálové chápou historii prostřednictvím svých archivů?* Na základě rozhovorů se šanghajskými odborníky na módu (od roku 2000) autorka ukázala, jak se v čínském módním průmyslu formují nové přístupy k archivaci a interpretaci kulturní identity. Příkladem je digitální archiv Labelhood¹, který dokumentuje nezávislou módní scénu v Šanghaji a slouží jako kulturní i komunitní platforma. Příspěvek upozornil na potřebu kulturně specifických metod archivnictví, které překonávají eurocentrické rámce a obohacují globální pojetí archivů jako dynamických a inkluzivních systémů správy záznamů.

S případovou studií **Tecromancy: An Exploratory Case Study of The Rebellion Group and the Reuse of their Videogame Archive** (*Technomancie: případová studie Rebellion Group a znovuvyužití jejich videoherního archivu*) posluchače seznámili Lex Habgood a Charlene Taylor ze společnosti Rebellion (UK). Tento příspěvek se věnoval uchování a opětovnému využívání videoherních archivů ve společnosti Rebellion², jednom z největších nezávislých herních studií v Evropě. Na základě rozhovorů se zaměstnanci firmy studie ukázala, že videoherní archivy mají nejen **kulturní**, ale i komerční hodnotu, neboť umožňují kreativní opětovné využití materiálů a posilují udržitelnost

¹ Dostupné z <https://www.labelhood.com/> (citováno 30. 9. 2025)

² Dostupné z <https://rebellion.com/category/comics/> (citováno 30. 9. 2025)

vývoje.

Přednáška rovněž upozornila na širší kontext, historii National Videogame Archive (NVA) a potřebu trvalé infrastruktury pro uchování digitálních her jako součásti národní kulturní paměti. Závěrem zazněla výzva, aby se videoherní průmysl více zapojil do archivních iniciativ a podpořil vznik udržitelných modelů pro uchování digitální kultury.

Poslední prezentační sledovaném bloku byl **Film Full Circle: Why Jaguar Heritage Trust Safeguarded Historical Data onto Photo-sensitive Film – Stored Forever in the Arctic Circle** (*Film se vrací: proč Jaguar Heritage Trust uchoval historická data na fotosenzitivní film – navždy uložený za polárním kruhem*). Přednášející *Simon Clark (Simon Clark Ltd.)* a *Joanne Shortland (Jaguar Daimler Heritage Trust, UK)* představili projekt uchování digitálních dat automobilky **Jaguar Daimler Heritage Trust (JDHT)** na fotosenzitivní film, uložený v Arctic World Archive v Norsku³, s využitím technologie PIQL. Autoři popsali proces převodu dat do neproprietárních formátů, jejich zápis na film a dlouhodobé uchování ve stabilním prostředí, které má za cíl překonat tradiční digitální nosiče (HDD, LTO pásky apod.).

Závěrem lze říci, že se dosti signifikantně objevovaly myšlenky nutného zachování kontroly nad činnostmi prováděnými AI, a zejména tam, kde by se mělo jednat o jakoukoliv formu rozhodování. Nové technologie je nutné využívat s rozvahou, s vědomím nebezpečí BIAS, halucinací a aktivně se jim bránit. Komplikací, kterou účastníci silně vnímali, byla také zátěž nových technologií na životní prostředí. Celkově konferenci hodnotíme jako přínosnou, neboť kromě inspirace z hlediska odborného umožnila navázání cenných zahraničních kontaktů v Národním archivu Spojeného království, na Univerzitě Britské Kolumbie a s akademiky participujícími na projektu InterPARES, nebo s kolegy z Národního archivu v Singapuru a dalšími.

³Dostupné z <https://arcticworldarchive.org/repository/jaguar-the-first-uk-motor-manufacturer-to-preserve-their-history-in-the-arctic-world-archive/> (citováno 30. 9. 2025)